

Det kongelige landbruks- og matdepartement
Postboks 8007 Dep

0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr: 08/216	Doknr: 111
Mottatt: 05 MAI 2008	ASR/SEB
Saksbeh: IAA	Ark: 479
Kopi:	Avskr:

Deres referanse:

Vår referanse:
08/409-3

Saksbehandler - telefon:
Yngve Sætre - 62 42 43 06

Dato:
02.05.2008

Partsbrev - Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - høring

Vedlagt er særutskrift fra behandling den 30.04.08 i utvalg for næring- og miljø i Våler kommune.

Følgende vedtak er fattet i saken:

FORSLAG TIL VEDTAK

Utvalget for næring og miljø i Våler kommune slutter seg til rådmannens vurderinger, og har følgende bemerkninger til forslaget fra Landbruks- og matdepartementet:

1. Arealgrensene for konsesjonsplikt bør gjøres identiske med arealgrensene for boplikt og odelseiendom.
2. Som lokal landbrukspolitisk aktør bør kommunene fortsatt kunne utarbeide egne retningslinjer for praktisering av jordlov, odelslov og konsesjonslov.
3. Forskrift om saksbehandling bør beholdes slik som det er i dag. Endringsforslaget fra departementet om at man skal vise grunnlaget for prisvurdering i konsesjonsvedtak støttes dermed ikke.

30.04.2008 Næring og miljø

Utvalget foreslår nytt punkt 4: Det må opprettholdes en mulighet til å gi midlertidig fritak fra boplikten.

Nytt punkt 5: Arealgrensene bør økes til 50 mål på jord og 500 på skog.

Nytt Punkt 6: Utvalget vil påpeke at det til dels er uklart hvordan forslagene om boplikt vil bli håndhevet, og at det ut fra dette er vanskelig å kunne avgi uttalelse til forslaget.

Enstemmig vedtatt.

NM-036/08 Vedtak:

1. Arealgrensene for konsesjonsplikt bør gjøres identiske med arealgrensene for boplikt og odelseiendom.
2. Som lokal landbrukspolitisk aktør bør kommunene fortsatt kunne utarbeide egne retningslinjer for praktisering av jordlov, odelslov og konsesjonslov.

3. Forskrift om saksbehandling bør beholdes slik som det er i dag. Endringsforslaget fra departementet om at man skal vise grunnlaget for prisvurdering i konsesjonsvedtak støttes dermed ikke.
4. Det må opprettholdes en mulighet til å gi midlertidig fritak fra boplikten.
5. Arealgrensene bør økes til 50 mål på jord og 500 på skog.
6. Utvalget vil påpeke at det til dels er uklart hvordan forslagene om boplikt vil bli håndhevet, og at det ut fra dette er vanskelig å kunne avgi uttalelse til forslaget.

Med hilsen

Yngve Sætre
virksomhetsleder

15.04.2008 10454 Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - høring

Arkivsak 08/409

Saksbehandler Yngve Sætre

SAKSGANG			
Behandles av	Møtedato	Saksnr	
Næring og miljø	30.04.2008	036/08	

Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - høring

Dokumentliste:

05.02.2008 08/1192 Det kongelige landbruks- og matdepartementet Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - høring

Vedlegg som følger saken ut:

22.02.2008 8714 Endring i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven - høring

SAMMENDRAG

Landbruks- og matdepartementet har kommet med en rekke forslag til endringer i odelslov, konsesjonslov og jordlov. Det viktigste er at arealgrensen for boplikt skal økes noe, driveplikten skal gjøres varig, og det skal ikke lengre gis anledning til å søke fritak fra boplikt. Rådmannen stiller seg positiv til ønsket om forenkling, men har forøvrig noen merknader til forslagene fra Landbruks- og matdepartementet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Utvalget for næring og miljø i Våler kommune slutter seg til rådmannens vurderinger, og har følgende bemerkninger til forslaget fra Landbruks- og matdepartementet:

1. Arealgrensene for konsesjonsplikt bør gjøres identiske med arealgrensene for boplikt og odelseiendom.
2. Som lokal landbrukspolitisk aktør bør kommunene fortsatt kunne utarbeide egne retningslinjer for praktisering av jordlov, odelslov og konsesjonslov.
3. Forskrift om saksbehandling bør beholdes slik som det er i dag. Endringsforslaget fra departementet om at man skal vise grunnlaget for prisvurdering i konsesjonsvedtak støttes dermed ikke.

30.04.2008 Næring og miljø

Utvalget foreslår nytt punkt 4: Det må opprettholdes en mulighet til å gi midlertidig fritak fra boplikten.

Nytt punkt 5: Arealgrensene bør økes til 50 mål på jord og 500 på skog.

Nytt Punkt 6: Utvalget vil påpeke at det til dels er uklart hvordan forslagene om boplikt vil bli håndhevet, og at det ut fra dette er vanskelig å kunne avgi uttalelse til forslaget.
Enstemmig vedtatt.

NM-036/08 Vedtak:

1. Arealgrensene for konsesjonsplikt bør gjøres identiske med arealgrensene for boplikt og odelseiendom.
2. Som lokal landbrukspolitisk aktør bør kommunene fortsatt kunne utarbeide egne retningslinjer for praktisering av jordlov, odelslov og konsesjonslov.
3. Forskrift om saksbehandling bør beholdes slik som det er i dag. Endringsforslaget fra departementet om at man skal vise grunnlaget for prisvurdering i konsesjonsvedtak støttes dermed ikke.
4. Det må opprettholdes en mulighet til å gi midlertidig fritak fra boplikten.
5. Arealgrensene bør økes til 50 mål på jord og 500 på skog.
6. Utvalget vil påpeke at det til dels er uklart hvordan forslagene om boplikt vil bli håndhevet, og at det ut fra dette er vanskelig å kunne avgi uttalelse til forslaget.

SAKSFAKTA

Landbruks- og matdepartementet har lagt frem forslag til endringer i odelsloven, konsesjonsloven og jordloven. Høringsfristen på disse forslagene er 5. mai 2008. Forslagene tar sikte på å oppnå større foruthet, bedre målretting og forenklinger. De fleste forslagene gjelder bestemmelser om bo- og driveplikt, men det foreslås også endringer i konsesjonspliktens og odelsrettens omfang, og i reglene om forhold som er av betydning for om konsesjon skal gis.

Landbruks- og matdepartementet foreslår følgende:

1. At bestemmelsene om boplikt etter odelsloven i hovedsak flyttes til konsesjonsloven, og at bestemmelsene om driveplikt etter konsesjonsloven og odelsloven flyttes til jordloven.
2. At boplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark, eller over 350 dekar produktiv skog.
3. At konsesjonsplikt skal oppstå ved erverv av bebygd eiendom over 25 dekar dyrka mark. Arealgrensen på 100 dekar totalareal beholdes som i dag.
4. At kravet til odlingsjord blir 25 dekar dyrka mark eller 350 dekar produktiv skog.
5. At det blir et spørsmål om arealgrenser når det skal tas stilling til om det oppstår boplikt eller om det dreier seg om odlingsjord. Det vil si at det verken etter konsesjonsloven eller odelsloven skal foretas en konkret vurdering av om eiendommen er en "jord- og skogbrukseiendom" eller "kan nyttast til landbruksdrift".
6. At den som ikke vil eller kan oppfylle boplikten må søke konsesjon, dvs. at adgangen til å søke fritak fra boplikt faller bort, og at det gis nærmere regler for konsesjonsvurderingen i disse tilfellene.
7. At det gis nærmere regler for vurderingen av om det skal stilles vilkår om boplikt ved konsesjon.
8. At boplikten bare kan oppfylles ved at eieren registreres i folkeregisteret som bosatt på eiendommen.
9. At driveplikten skal gjelde jordbruksareal som kan drives lønnsomt, uavhengig av om det har skjedd en overdragelse, og være varig.
10. At slektskapsunntaket kan oppheves der kommunen har innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.

Departementet ber også om synspunkter på om det bør innføres boplikt i kommunen ved erverv av utmarkseiendom.

Ut over dette inneholder høringsnotatet forslag til endringer i forskriftsverket, bl.a. innføring av krav til kommunens saksforberedelse ved prisvurdering etter konsesjonsloven, og en tilpasning av konsesjonslovens forskrifter til ny Finnmarkslov.

ALTERNATIVE HANDLEMÅTER

- Dette er en høringsuttale til forslag til endringer i lovverket. Utvalget for Næring og miljø i Våler kommune kan derfor vedta alternativer til rådmannens forslag basert på egne vurderinger.

VURDERINGER

Rådmannen har vurdert forslagene fra Landbruks- og matdepartementet til endring i odelslov, konsesjonslov og jordlov på følgende måte:

1. Bakgrunnen for at Landbruks- og matdepartementet foreslår å flytte bestemmelsene om boplikt til konsesjonsloven, og bestemmelsene om driveplikt til jordloven er i hovedsak fordi man ønsker å forenkle reglene, og styrke forutsigbarhet og muligheter for oppfølging av mislighold. Rådmannen støtter dette forslaget fra departementet.
2. Dette forslaget innebærer en økning av dagens arealgrenser for boplikt. Grensene er i dag 20 dekar fulldyrket jordbruksareal, eller 100 dekar totalareal. Forslaget er at dette skal økes til 25 dekar dyrka mark, eller 350 dekar produktiv skog. Denne økningen i arealgrenser vil neppe ha veldig stor betydning i Våler kommune, da dette gjelder forholdsvis små eiendommer som i mange tilfeller uansett ville fått fritak fra boplikt. For øvrig skal arealet nå omfatte dyrka mark i stedet for fulldyrket jordbruksareal. Forslaget innebærer videre at boplikten knyttes til erverv av bebygd eiendom, noe som etter rådmannens syn vil skape forenkling og større aksept for reglene om boplikt. Rådmannen ser i hovedsak positivt på dette forslaget.
3. Dette punktet gjelder økning av arealgrensene for konsesjonsplikt. Arealgrensen på 100 dekar totalareal skal imidlertid beholdes som i dag, noe som innebærer at en eiendom kan være konsesjonspliktig uten å ha boplikt. Rådmannen mener det hadde vært en naturlig forenkling om arealgrensene for boplikt og konsesjon hadde vært identiske, og kan ikke se noen umiddelbare negative effekter av en slik samordning. Rådmannen har derfor et punkt om dette i forslaget til vedtak.
4. Dette forslaget innebærer at definisjonen på en odelseiendom knyttes til klare arealgrenser. Dette vil føre til forenkling for alle parter, og man unngår tvil om hvilke eiendommer som er odelseiendommer. Rådmannen støtter forslaget.
5. Dette innebærer at det blir felles arealgrenser for hva som er en odelseiendom, og hvilke eiendommer som får boplikt. Dette knyttes til klare arealgrenser, og man fjerner de uklare definisjonene av dette i lovverket. Dette vil føre til forenkling og større forutsigbarhet, og rådmannen støtter forslaget.

6. Dette punktet innebærer at det ikke lenger skal være mulig å søke fritak fra boplikten, men at den som ikke skal bosette seg på eiendommen, i stedet må søke konsesjon. Forslaget innebærer at vurdering om boplikt eller ikke blir gjort forut for overtakelsen, og blir mer knyttet til selve eiendommen og dens ressursgrunnlag. Departementet ønsker å tone ned betydningen av søkerens livssituasjon og tilknytning til eiendommen. Rådmannen ser at dette kan føre til en viss forenkling ved at man ikke lenger skal behandle søknad om fritak. Dette gjør at man unngår langvarige boplikt saker, med gjentatte søknader om utsettelse eller varig fritak. Isolert sett kan dette gi forenkling og større forutsigbarhet, noe som er positivt. Det er likevel en viss mulighet for at dette bare blir å flytte boplikt sakene over fra fritakssøknader til konsesjonssaker. Dette forslaget innebærer imidlertid generelt sett en innstramning av boplikten da man fjerner adgangen til å søke fritak.

Det går frem av forslaget at det kan fremsettes nærmere regler for vurderingen av boplikt ved behandlingen av konsesjonssøknad. I Våler har administrasjonen og politikerne utformet egne retningslinjer for praktisering av boplikt. Fra rådmannens synspunkt har den lokale styringen på dette området vært tilfredsstillende. Kommunens politikere har blitt involvert på en god måte i prosessen med utformingen av de lokale retningslinjene for boplikt, og man har fått større eierskap til politikken på dette området. Rådmannen tar ikke stilling til spørsmålet om det er riktig eller ikke å stramme inn på boplikten, men ønsker at ordningen med stor grad av lokal styring på dette området videreføres. Rådmannen har derfor et punkt 2 i sitt forslag til vedtak som omhandler dette.

7. Dette er delvis berørt i foregående punkt, og rådmannen har ingen ytterligere merknader.
8. Dette innebærer at man tar bort muligheten for at man kan oppfylle boplikten ved å tilbringe minst 50 % av nettene på eiendommen hvis man er folkeregistrert et annet sted grunnet familieforhold. Etter departementets forslag skal boplikten nå bare knyttes til om eieren er folkeregistrert på eiendommen. Forslaget fra departementet innebærer en forenkling, og rådmannen støtter derfor i hovedsak forslaget.
9. Dette har sin hovedbegrunnelse i ønsket om å ta vare på kulturlandskapet og holde jordbruksareal i hevd. Rådmannen har ingen spesielle merknader til dette forslaget.
10. Dette forslaget berører kommuner som har innført nedsatt konsesjonsgrense, eller såkalt "nullkonsesjon". Våler kommune har ikke slik konsesjonsgrense, og rådmannen har derfor ingen merknader til dette punktet.

Departementet ber også om synspunkter på om det bør innføres boplikt ved erverv av rene utmarkseiendommer. Dette er et lite aktuelt tema i Våler, og rådmannen har derfor ingen synspunkter på dette.

Departementet har også kommet med forslag til en endring i forskrift om saksbehandlingen vedrørende priskontrollen på landbrukseiendommer. Dette innebærer at det i alle slike saker skal vises i vedtaket hvordan prisvurderingen er foretatt, også i saker hvor søkeren får innvilget konsesjonssøknaden. Å vise fullstendig beregning av slik prisvurdering i vedtaket er et forholdsvis omfattende arbeid, og rådmannen mener dette vil føre til en uforholdsmessig stor arbeidsbelastning på administrasjonen. En slikt utgreiing i vedtaket vil dessuten ha liten praktisk betydning for utfallet i de konkrete sakene.

Etter forvaltningsloven er det allerede en plikt til å begrunne vedtak, og departementets forslag gjør at saker om prisvurdering skal særbehandles i forhold til forvaltningsloven, noe som er uryddig og unødvendig. På bakgrunn av dette vil rådmannen gå imot forslaget om endring av forskrift om saksbehandling ved prisvurdering etter konsesjonslov.